

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan Moseengens Børnehus 2023.14. november

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og medarbejdere i dagtilbud.

Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte jeres skriftlige evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan. Den skal gennemføres mindst hvert andet år. Det er **ikke** et lovkrav, at I benytter denne skabelon.

Den lovgivningsmæssige ramme for udarbejdelse og evaluering af den lokale pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er udfoldet i Børne- og Undervisningsministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#), 2018.

Vær opmærksom på:

- Den primære målgruppe for den skriftlige evaluering er jer selv og forældrene i jeres dagtilbud
- Det er et krav, at I reviderer jeres skriftlige læreplan på baggrund af evalueringen, hvis evalueringen skulle give anledning til ændringer eller justeringer.
- Fokus i evalueringen er på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes udbytte, dvs. hvorvidt og hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter trivsel, læring, udvikling og dannelse for alle børn.
- Evalueringen skal offentliggøres.

Denne skabelon indeholder alle de lovmæssige krav til evalueringen. Lovkravene finder I i de to midterste afsnit "Evaluering og dokumentation" og "Inddragelse af forældrebestyrelsen". Skabelonen indeholder desuden spørgsmål, som kan støtte jeres evalueringsproces samt jeres fremadrettede arbejde med løbende at revidere den skriftlige læreplan.

[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *slette*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

”Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Her kan I opliste, hvad I har haft særligt fokus på som en del af arbejdet med læreplanen, fx morgenstund, leg, social udvikling. I kan også indsætte billeder eller andet fra jeres arbejde.

-
- 1) Børnesyn
 - 2) Børneperspektiv
 - 3) Læringsmiljø
 - 4) Måltidspædagogik

Vi skal være med til at understøtte det gode børne liv, og i Moseengens Børnehus er vi optaget af at arbejde professionelt med at udvikle det fælles faglige sprog, den fælles faglige forståelse for at gøre det endnu bedre for børnene i morgen. Vi har i vores forberedelsestid haft fælles fagligt læsestof omkring Marte meo principperne og low arousal. Pædagogerne har lyst til at læse fagstof og bruge tid på at tilegne sig ny viden på området, sørge for at videns dele med kollegaerne i resten af huset. Vi har brugt tid før hvert p-møde med at høre en podcast fra Socialt indblik omkring forskellige pædagogiske emner.

Fokus på et fælles fagligt mindset ud fra det nye børnesyn ”Alle børn gør det så godt de kan”.

Vi har haft særligt fokus på at en fælles måltidsplan eller pædagogik kan understøtte systematikken i det pædagogiske arbejde med mad, måltider og børns maddannelse.

I Moseengens Børnehus skaber vi nogle meningsfulde rammer omkring det fælles måltid. Vi har fokus på at fremme børns trivsel, læring og udvikling gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer. Vi ser måltidet som et vigtigt læringsrum hvor børnene kan udvikle sine sociale og kommunikative kompetencer i samspil med andre. Vi er meget optaget af at arbejde med børnene før, under og efter måltidet. Det betyder at børnene inddrages i borddækning, afrydning mm. Det vigtigste er at alle børn bliver mætte så de har energi til resten af dagen.

Personalet er aktive rollemodeller i dialogen med børnene, og understøtter og opfordrer også børnene til at tage del i samtaler. Børnene udvikler deres sociale kompetencer når vi er sammen om at spise, at vente på tur, række maden videre og lytte til hinandens små historier. Vi er alle del af det forpligtigende fællesskab i Moseengen. I samspillet med andre tilegner barnet sig vigtig viden og færdigheder. Dannelse er en erfaringsproces, hvor det som barnet lærer, forankrer sig i deres personlighed.

Når vi planlægger vores pædagogiske lærings forløb, eller arbejder med hverdagens rutiner inddrages børnenes perspektiver. Vi er optaget af at børnene oplever medbestemmelse, når de bliver inddraget i hverdagsbeslutninger om dagens aktiviteter og børnene kan ytre deres holdninger i samspil med andre. Vi justerer løbende i vores fysiske pædagogiske læringsmiljø, vi har blandt andet fået opsat folie på vores legehule. Læringsfolie med tal på gulvet. Personalet er opmærksomt på at justere læringsmiljøet på stuerne så det understøtter de forskellige temaer og aktiviteter.

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive jeres arbejde med at etablere en systematisk evalueringskultur. I kan fx beskrive, hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter, reflekterer over og evaluerer jeres pædagogiske praksis. I kan også beskrive, om I arbejder med særlige metoder, fx *Redskab til selvevaluering*, *Tegn på læring*, *Redskab til forankringsproces* eller om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med en særlig tilgang.

Vi har i vores forberedelsestid brugt tid på at reflektere over og undersøge ny faglig viden. >Skriv her<

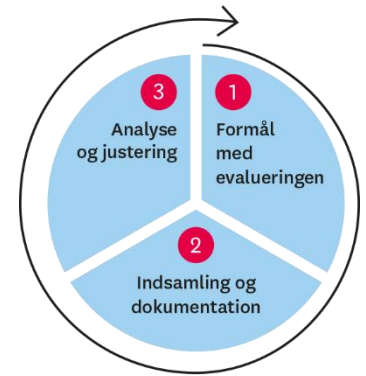
Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Her kan I **kort** skrive, hvordan I har grebet arbejdet an, fx om I har lavet workshop, gennemført konkrete evalueringer, haft oplæg fra interne eller eksterne. I kan også indsætte billeder eller lignende.

-
- Vi arbejder kontinuerligt og målrettet med at udvikle og styrke børnefællesskabet i Moseengens Børnehus. Det faglige fyrtårn i huset, har lavet en børnemiljøundersøgelse for at sætte spot på det psykiske og fysiske børnemiljø i huset. Børnemiljø vurderingen fra DCUM er et pædagogisk udviklingsværktøj som tager udgangspunkt i børneperspektivet. Børnene har svaret på 20 forskellige spørgsmål, som bl.a. tager udgangspunkt i leg, børnefællesskaber og medbestemmelse- alle spørgsmål der ligger i tråd med den styrkede pædagogiske læreplan.

- Oplæg om maddannelse og måltidspædagogik.
- Vi har haft et oplæg af en ekstern foredragsholder på vores pædagogiske dag i 2022. Personalegruppen har gennemgået et kompetenceløft, som skaber en fælles metodik og fælles kropslig og sproglig referenceramme for alle institutionens medarbejdere. Formålet er at skabe en kultur, hvor idræt, leg og bevægelse er omdrejningspunkt for hele institutionens hverdag.
- Vi har haft et oplæg af en ekstern foredragsholder på vores pædagogiske dag i 2023 og hele Børnehuset skal arbejde med *Fri for Mobberi* fremadrettet. Det har vi valgt for at sætte et større fokus på børnefællesskaber og for at få en fælles pædagogisk tilgang i arbejdet med børnenes sociale udvikling.

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side f.eks.:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Udvælg en eller flere evalueringer, som I har gennemført i de seneste to år, og saml op på erfaringerne ved at svare på nedenstående fire spørgsmål for hver evaluering. De fire spørgsmål knytter an til trinene i en evalueringsproces. Vælg gerne evalueringer, som betød, at I efterfølgende ændrede jeres pædagogiske praksis.

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Her skriver I **kort**, hvilket område i jeres pædagogisk læringsmiljø I satte fokus på i evalueringen og hvorfor. Hvad var det I var nysgerrige på eller der udfordrede jer? Dette er trin 1 i evalueringscirklen.

Vi havde valgt at have fokus på vores måltidspædagogik, det gjorde vi fordi vi ønsker at udvikle og justere vores pædagogiske praksis til gavn for børnene i Moseengens Børnehus.

Det faglige fyrtårn har lavet en børnemiljøundersøgelse for at sætte fokus på børnenes trivsel. Vi støtter op om det videre arbejde med børnefællesskabet, og bruger materialet "Fri for Mobberi".

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Her beskriver I **kort** den dokumentation af det pædagogiske læringsmiljø, I har indsamlet i forbindelse med evalueringen. Pædagogisk dokumentation kan bestå af en vifte af forskellige måder at beskrive børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse på, fx praksisfortællinger, fotos, observationer, videooptagelser, screeninger, relations skemaer, børneinterviews, tegninger. Indsamling af pædagogisk dokumentation er trin 2 i evalueringscirklen. Har I under evalueringen skrevet på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

I forbindelse med arbejdet med måltidspædagogikken lavede vi en aktionslæring i 4 uger hvor der var 4 øvebaner.

Se billede 1. Følgende skulle med i overvejelserne inden opsamling af empiri på p-møde.

- ▶ Aftal med en kollega, at I den næste måneds tid observerer, hvilke børn der sidder sammen og hvordan deres interaktion er under måltidet.
- ▶ Observer hvorvidt og hvordan børnene taler sammen, og hvad deres samtaler handler om – taler de fx om maden og er de motiverede for at smage nye ting?
- ▶ Observer, om nogle børn larmer eller griser mere med maden end andre børn? Og hvordan reagerer de andre børn og I som pædagogisk personale på larmen?

Vi havde mange gode pædagogiske drøftelser omkring vores egne holdninger, faglige overbevisninger og fik det skrevet ned sammen med de observationer vi havde gjort under aktionslæringen. Det faglige fyrtårn skrev det sammen til en fælles måltidspædagogik for Moseengens børnehus.

På personalemødet nedskrev vi på post 'it.

- Det er aldersbestemt hvordan og hvor meget det enkelte barn deltager i måltidet.
- Det er ok at børnene eksperimenterer og sanser ved måltidet, vi er meget opmærksomme på at anerkender børnenes forskelligheder.
- Børnene må gerne grine, fjolle og have det sjovt. Men ikke råbe og skriges til hinanden.
- Vi anerkender børnenes glæde og hygge, men opfordrer til stille stemmer.
- I forhold til griseri, ville vi opfordre til at prøve at bruge kniven igen - Vi skaber nogle rammer hvor børnene får lov til at grise og have det sjovt sammen. - Vi anerkender at børnene har det sjovt, men vi vil gerne at alle de sidder ordentligt, og øver sig ved at bruge bestik.

Billede 1 Aktionslæring

1) En gruppe prøver at børnene selv må vælge hvem de vil sidde ved siden af.

2) En gruppe lader børnene bestemmer selv hvad og hvor meget de selv vil spise.

3) En gruppe lader børnene bestemmer selv hvornår de starter med at spise, og hvornår de rejser sig.

4) En gruppe beder børnene om at dække madvogn og sørge for borddækning.

>Skriv her<

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Her skriver I **kort** resultaterne af jeres analyse, fx hvordan den indsamlede dokumentation gjorde jer klogere på det, I var blevet nysgerrige på? Hvad var jeres vurdering af det pædagogiske læringsmiljø's betydning for børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse? Dette er første del af trin 3 i evalueringscirklen. Har I under evalueringen skrevet resultaterne på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Vi lærte at det er vigtigt at vi i personalegruppen får talt om vigtigheden af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø samt børnenes trivsel og udvikling. Men i allerhøjeste grad også at vi sætter ord på vores egne holdninger og faglige tilgange til maddannelse. Vi har haft mange gode faglige dialoger om, hvordan vi hver især praktiserer og tænker omkring børns deltagelse i måltidet.

- Hvilke normer og værdier har vi i vores dagtilbud fokus på at lære børnene under måltidet? -
- Hvordan sørger vi for at det enkelte barn har en positiv oplevelse af måltidet?
- Hvordan arbejder vi for, at det sociale samspil ved måltidet kan inkludere alle børn?
- Hvordan kan vi have fokus på børn, der er sensitive overfor smag, konsistens, duft, udseende og farve? Og hvordan kan vi tænke sanseforstyrrelser ind i vores madpædagogik?

Vi er fagligt bevidste om at udvikling af mad-mod er en proces og det tager tid både for børn og personale.

Vi arbejder ud fra et børneperspektiv hvor vi opfordrer og motiverer børnene til at smage på nye og andre ting. Vi har øje for at madglæden for børnene er det vigtigste fokus. Det pædagogiske personale samarbejder med den kostfaglige i Moseengen om at få mål, værdier og intentioner fra den styrkede pædagogiske læreplan implementeret i vores måltidspædagogik.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Her skriver I **kort**, hvordan I handlede på baggrund af jeres nye indsigter om jeres pædagogiske læringsmiljø. I kan bl.a. skrive, hvorvidt evalueringen gav anledning til at justere jeres pædagogiske praksis, og om den gav anledning til at afprøve konkrete tiltag og justere jeres skriftlige læreplan. I kan også samle op og se på tværs af de udvalgte områder, I har evalueret. Er justeringerne stadig en del af jeres praksis i dag? Har I brugt jeres indsigter i udvalgte evalueringer i andre sammenhænge? Dette er anden del af trin 3 i evalueringscirklen.

Vi har lavet nogle indbyrdes aftaler og justerede vores praksis så det gav størst læringsmæssigt udbytte for børnene.

- Vi sidder/står sammen og spiser fordi vi vægter fællesskabsfølelser, nærvær, sprog og sociale kompetencer.
- Vi præsenterer maden for børnene for gode og sunde madvarer. Vi opfordrer til at smage på nye og andre ting, men ingen tvinges til at smage.
- Vi er rollemodeller, dvs. at alle spiser et pædagogisk måltid. -. At de selv får lov at øse op /selv-hjulpen hed/ vide om maden/
- Vi snakker om maden/ taler sammen om forskellige emner.
- Kigger på det enkelte barn og anerkender det enkelte barn. Rummer diverse forskelligheder. - Fælles 3. samtaler om noget alle kan deltage i f.eks. mad, formiddagens lege og aktiviteter. -
- Vi er opmærksomme på hvad går godt og hvad går skidt, og anerkender børnenes forskelligheder.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Her skriver I **kort**, hvordan I har inddraget forældrebestyrelsen og eventuelt forældrerådet, fx om I har drøftet, hvad I har sat fokus på i løbende evalueringer, resultaterne og hvilke tiltag det har givet anledning til, eller hvordan forældrebestyrelsen aktivt har været inddraget i ændringer eller justeringer af den daglige praksis.

- Vi har inddraget vores lokale FKU hvor vi har fortalt om vores ideer og visioner for en fælles måltidspædagogik i Moseengen.
- Hvilket førte til en god dialog om mad mod og udveksling med ideer fra forældrene såsom, farvetemaer i maden, tøjet osv. Hvordan kan vi drage nytte af hinandens erfaringer med børnenes maddannelse? Og hvordan kan forældrene støtte op om børnenes mad mod også hjemme?

Det fremadrettede arbejde

”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Her kan I **kort** skrive, hvad I vil sætte fokus på i jeres pædagogiske læringsmiljø fremadrettet og hvorfor. I afsnit ét så I tilbage på, hvad I allerede har arbejdet med. Har I fået øje på, om der er dele af jeres pædagogiske læringsmiljø, I ikke har haft fokus på, fx rutinesituationer, børn i udsatte positioner, mv.? I kan også skrive, om der er områder, I har haft fokus på, men har behov for at genbesøge.

- Vi er meget optaget af små grupper og hvordan det kan understøtte børnenes læring, udvikling og trivsel.
- Det er en god ide at genbesøge vores rutiner, fx garderoben. Vi er opmærksomme på de aftaler vi har indgået, men i vores hverdag er der tidspunkter hvor der er for mange børn i garderoben.
- Vi vil fremadrettet sætte fokus på børnenes sociale udvikling. Vi ønsker at styrke arbejdet med børnefællesskaber og børn i udsatte positioner. Nogle børn kan have svært ved at få adgang til legefælles skabet. Vi skal i personalegruppen arbejde med materialet “Fri for mobberi” -styrk fællesskabet.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive, om I oplever, at organiseringen af jeres evalueringskultur har understøttet meningsfulde drøftelser, refleksioner, analyser og vurderinger af jeres pædagogisk praksis i hverdagen? Eller om jeres erfaringer giver anledning til at justere organiseringen af jeres evalueringskultur, fx om der

er brug for at afprøve andre måder at mødes og måder at reflektere sammen, justere hyppigheden af møder eller fastholde god evalueringspraksis.

- Vi har brug for at organisere vores evalueringskultur på en anden måde så vi får evalueret mere systematisk. Det kunne være at tænke vores temaer i flere step. Struktureret helt fra starten med de didaktiske overvejelser i planlægningsfasen, nedskrive ideer i bobleskemaet til at evaluere i skema.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Vi har justeret og redigeret i vores skriftlige pædagogiske læreplan så børnene får det største udbytte.

Vi vil løbende genbesøge læringsmiljøerne for at skabe de mest udviklende rammer for børnene. Vi har løbende fokus på vores rutiner, så vi kan justere den pædagogiske praksis

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med evalueringskultur og den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige understøttende materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Podcastserien Børnehøjde er en faglig podcast om pædagogik og læreplan. Andet tema i serien sætter i tre afsnit fokus på evalueringskultur. Til temaet findes et dialogkort med spørgsmål til refleksion.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

**BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET**

**Evaluering af arbejdet med den
pædagogiske læreplan**

© 2020
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Undervisningsministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC